

Handläggare
Karin Söderling
Telefon: 08 508 30121

Till
Kyrkogårdsnämnden

Tertialrapport Tertial 1 2019 för Kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av tertialrapport 1 för 2019 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen begärs omedelbart justerad.

Staffan Moberg
t.f. förvaltningschef

Sammanfattning

Stadens nämnder ska via tertialrapporter till kommunstyrelsen följa upp verksamhetens mål och ekonomiska resultat. Kyrkogårdsnämnden gör i tertialrapport 1, för 2019, bedömningen att uppsatta mål och åtaganden i huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året. Den ekonomiska prognosen visar på ett nollresultat avseende driftbudgeten och ett överskott med 102,5 mnkr avseende investeringar.

Bakgrund

Nämnder och bolag ska återkommande under året och i tertialrapporter och årsberättelse följa upp verksamheternas mål och ekonomiska resultat. Kommunstyrelsen ska ges en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Befarade avvikelser mot mål och budget ska särskilt kommenteras. Rapporteringen sker i enlighet med stadens integrerade ledningssystem (ILS)

Kyrkogårdsnämnden

Box 9
121 25 Stockholm-Globen
08 508 30121
08 508 30100
karin.soderling@stockholm.se
stockholm.se

Läsanvisning

Under rubrikerna ”beskrivning” respektive ”förväntade resultat” finns texter hämtade från Verksamhetsplan 2019. Eventuella avvikelser gentemot verksamhetsplanen kommenteras särskilt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen och behandlats i förvaltningsgrupp 2019-05-14

Sammanfattande analys

I tertialrapport 1 för 2019 görs bedömningen att i huvudsak uppsatta mål, åtaganden och aktiviteter, kommer att uppnås under året. Den ekonomiska prognosen visar på ett nollresultat med avseende på driftbudgeten och ett överskott med 102,5 mnkr avseende investeringar. Överskottet härrör från förseningar inom ett antal projekt; Järva begravningsplats, nya kistgravkvarter vid Räcksta begravningsplats, vintervattenledning på Skogskyrkogården, ny ceremonilokal på Strandkyrkogården samt ombyggnation av arbetslokaler vid kvarter 15 C på Norra begravningsplatsen, vars lokaler dessutom brandskadades under våren.

Underhålls/reinvesteringsinsatser prioriteras under året för att åtgärda eftersatt underhåll på nämndens anläggningar. Upprustningar och tillgänglighetsanpassningar av minneslundar och servicestationer, murarbeten vid Skogskyrkogården, mark- och beläggningsarbeten på begravningsplatserna och träd- och buskplanteringar, är några av de åtgärder som genomförs. Arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner vid begravningsplatserna fortsätter under året med stöd av Stockholms stadsmuseum. Investeringar som ökar tryggheten på begravningsplatserna ska prioriteras utifrån den jämställdhetsanalys som genomförts.

Miljöarbetet har fortsatt fokus på förbättrad avfallshantering samt energieffektiviseringar. Biogas ersätter numera naturgas vid driften av krematorierna. Metalldelar som återstår efter kremering tas om hand och skickas till återvinning.

Nämnden ansöker i detta ärende om kostnadstäckning för en klimatinvestering, framdragning av fjärrvärme till lokaler och kapell på Skogskyrkogården.

Nämnden tar emot aspiranter från Jobbtorg och personer anvisade av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt tillhandhåller platser för feriearbetande skolungdomar i Stockholm.

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar till besöksnäringen i Stockholm. Den 12 maj anordnades "Skogskyrkogårdens dag" i samarbete med bland annat Stockholms stadsmuseum.

Sjukfrånvaron bland anställda uppgår till 6,1 %, vilket är högre än målet.

Efter synpunkter från stadsledningskontoret har nya målvärden tagits fram för andelen elektroniska inköp samt antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Begravningsverksamheten utgör en viktig samhällsservice som präglas av en säker och tillförlitlig service med stor lyhörddhet inför den enskildes behov. Värdighet och respekt är ledord för verksamheten. Begravningsplatserna är trygga och vackra kulturmiljöer med höga naturvärden. Under 2019 genomförs ett stort antal underhållsinsatser av anläggningarna. Investeringar som ökar tryggheten på begravningsplatserna prioriteras utifrån den jämställdhetsanalys som genomförts.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden arbetar aktivt med att öka sysselsättningen för Stockholmare genom att erbjuda praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg, och att erbjuda feriejobb till ungdomar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	116			116	116	116 st	9 000 st	Tertial 1 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	3			0	3	3 st	1 050 st	Tertial 1 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	5			7	5	5	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	118 st	57 st	61 st	112 st	116	116 st	9 000 st	Tertial 1 2019

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden kommer fortsatt att bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg samt till andra personer, exempelvis personer med funktionsnedsättning, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda lärlingsplatser för olika yrkesutbildningar. Nämnden erbjuder 116 platser för feriearbetande skolungdomar.

Förväntat resultat

Att fler personer kan få arbetslivserfarenhet och därmed bli mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuder praktikplatser	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
Analys								
Följs upp i verksamhetsberättelse								

Nämndmål:

Begravningsverksamheten präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet. Stadens begravningsplatser upplevs som trygga och säkra.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Basen för förvaltningens säkerhetsarbete är tillförlitliga och säkra rutiner vid beställningar, kremationer, förvaring av kistor med stoft och urnor samt vid utlämning av urnor. Krematorieverksamheten präglas av hög säkerhet och god arbetsmiljö. Vid Råcksta krematorium, Nya Krematoriet/Skogskrematoriet och vid kylhuset på Norra begravningsplatsen finns kylda utrymmen för förvaring av kistor med stoft. In- och utpassering sker här med ett anpassat digitaliserade säkerhetssystem. Anläggningarna är kameraövervakade. Säkerhetsrutiner finns också för förvaring av urnor. Alla arbetsplatser genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt-och lungräddning. Säkerheten på begravningsplatserna har hög prioritet. Grävning av gravar sker på ett arbetsmiljömässigt säkert sätt och det finns branschrekommendationer som är vägledande för

hur arbetet ska genomföras. Samråd med övriga storstadsförvaltningar sker med anledning av beredskap inför så kallade riskbegravningar. Gravstenssäkerheten är ytterst gravrättsinnehavarens ansvar men kyrkogårdsförvaltningen har tillsyn över gravstenssäkerheten. Särskild personal avdelas för att följa upp gravstenssäkerheten. Kvinnor upplever begravningsplatserna som något mer otrygga jämfört med män. Åtgärder genomförs som ökar tryggheten, exempelvis förbättrad belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar. Hög skötselnivå, god vinterväghållning, snabb sanering av klotter och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Stölder på begravningsplatserna är dock ett återkommande problem. Vaktbolag rondderar vid de större begravningsplatserna och det finns möjlighet att utöka ronderingen om behov uppstår. Samverkan söks med närpolisen kring åtgärder som kan vidtas för att hindra fortsatta stölder.

Under 2019 utreds ny belysning vid Sandsborgskyrkogården. Byte av belysningsarmaturer görs också på Strandkyrkogården. Framtagandet av en ljus/mörker-plan för att belysa behovet av belysningsåtgärder görs med fokus i första hand på Brännkyrka och Västberga kyrkogårdar.

Förväntat resultat

Att inga incidenter, allvarliga avvikelser eller olyckor sker inom verksamheten. Besökarna ska uppleva begravningsplatserna som trygga och säkra. Att inga skillnader utifrån kön ska finnas för upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare som upplever att Stockholms begravningsplatser är trygga						85		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Brandskydd kapell	2016-01-01	2019-06-30	
 Byte av belysningsarmaturer på Strandkyrkogården	2015-01-01	2019-12-31	
 Framtagande av en ljus/mörker-plan	2019-01-14	2019-12-31	
 Implementering av ny teknisk plattform för administration av beställningar, gravupplätelser mm.	2015-01-01	2019-12-31	
 Säkerhetsbesiktning av gravstenar	2015-01-01	2019-12-31	
 Utredning, projektering och byggnation av ny belysning vid Sandsborgskyrkogården	2018-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser är vackra och rofyllda kulturmiljöer med höga naturvärden.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön. De är värdiga och rofyllda platser för den enskilde besökaren. Under 2019 fortsätter arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena.

Trädvårdsinsatser, återplanteringar och häckrenoveringar, bland annat utbyte av thujahäckar vid Norra begravningsplatsen fortsätter. I framtagande av skötselplaner och i skötseln av grönytor ska främjande av biotopvärden särskilt uppmärksammas.

Ett program för att förbättra ljudmiljön håller på att tas fram. Samråd med trafikkontoret och miljöförvaltningen fortsätter för att om möjligt hitta lösningar för att minska trafikbullret på stadens begravningsplatser. När maskiner byts ut ska också bulleraspekterna vägas in.

Förväntat resultat

Begravningsplatserna är uppskattade besöksmål. Den biologiska mångfalden ska öka. Bullret ska minska.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som rofyllda						90		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								
 ♀ Andel besökare som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta						85		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byte av Thujahäckar vid Norra begravningsplatsen	2015-01-01	2020-12-31	
 Utredning av renovering och recirkulation av vatten vid "gråtande muren" vid Skogskyrkogårdens entré.	2018-01-01	2020-12-31	
 Atgärdsplan buller	2015-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Världsarvets Skogskyrkogårdens värden ska förmedlas till barn och unga

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens skolor erbjuder fria visningar av Världsarvet Skogskyrkogården. Vid visningarna förmedlas Världsarvets värden samt bakgrunden till Unesco:s Konvention om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv.

Förväntat resultat

Att Stockholms barn och unga har god kännedom om Världsarvet Skogskyrkogården

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal barn som deltagit i barnvisningar av Världsarvet Skogskyrkogården						400		2019
Analys								
Följs upp i verksamhetsberättelse								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Begravningsverksamheten präglas av god service och lyhördhet för den enskildes behov.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Nämnden erbjuder också ett stort utbud av olika typer av planterings- och gravskötselavtal.

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett etnisk eller religiös tillhörighet eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder mm. På Norra begravningsplatsen omplaneras ett kistgravkvarter samt planering görs för utvidgning av ytterligare ett kvarter.

Så långt det är möjligt anpassas stadens kapell till ceremonier enligt olika trosinriktningar och borgerliga förrättningar. Stockholmare har även möjlighet att gravsättas på andra platser i Sverige. På samma sätt har även icke stockholmare möjlighet att i mån av plats gravsättas på stadens begravningsplatser.

Strandkyrkogården ligger i ett naturskönt område men utnyttjas i liten grad för gravsättningar. En plan för utveckling av Strandkyrkogården har tagits fram. Under 2019 fortsätter detta arbete samtidigt som planering och projektering för en ceremonilokal på Strandkyrkogården fortsätter.

Förväntat resultat

Nämnden tillhandahåller god service och en mångfald av gravskick.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Omplanering av kv 15B på Norra begravningsplatsen	2014-01-01	2019-12-31	
 Plan för utveckling av Strandkyrkogården	2017-01-01	2021-12-31	
 Planering och byggnation av en ceremonilokal på Strandkyrkogården	2018-01-01	2020-12-31	
 Utvidgning av kvarter 14E på Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser och begravningsverksamhet ska ha god tillgänglighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagen åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Under året planeras för förtätning av sittplatser, beläggningsarbeten, översyn av samt målning av trappnosar. Förbättrad skyltning av begravningsplatserna, upprustning av servicestationer är också insatser som syftar till att öka tillgängligheten. Tillgänglighetsanpassningar av busshållplatser vid Skogskyrkogården utreds på uppdrag av nämnden. Sandsborgskapellets tillgänglighet ska förbättras med en ny ramp och en ny ramp till Stora Gravkoret på Norra begravningsplatsen ska projekteras. Även en ramp vid Hässelby kapell kommer att utredas.

God tillgänglighet handlar också om lättillgänglig information via hemsida, kundtjänst och andra kanaler. "Hitta-graven" eller "Svenska Gravar"-webbplatsen är en mycket välbesökt sökfunktion och den utgör en service som ska öka tillgängligheten för besökaren. Webbsidan har nu också lagts över till svenskagravar.se. Sökfunktionerna på "Hitta-Graven" utökas fortlöpande och antalet besökare utökas kontinuerligt. Närmare 40% av besöken på "Hitta

Graven" görs dessutom via mobila tjänster.

Under året fortsätter arbetet med att ta fram uppdaterad information på informationstavlor. Möjligheten att förbättra informationen med digital skyltning vid Norra begravningsplatsen och Skogskyrkogården ska undersökas.

En ny tillgänglighetsanpassad bänk ska tas fram till Skogskyrkogården. Detta görs via en ny upphandlingsform, s.k. innovationspartnerskap, där partnerskap tecknats med sex utvalda team med formgivare och producent. Ambitionen är att ett utvalt team har en produkt klar under hösten för leverans under 2020.

Stadens program för tillgänglighet, Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023, är vägledande för projekteringen av en ny begravningsplats vid Järva friområde.

Förväntat resultat

Begravningsplatser och ceremonilokaler ska vara anpassade för allas behov. Tillgängligheten till information är god.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal besökare på söktjänsten "Hitta Graven/Svenska Gravar"						225 000		2019
Analys								
Följs upp i verksamhetsberättelse								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beläggningsarbeten	2015-01-01	2020-12-31	
 Lägre höjd på häckar	2015-01-01	2020-12-31	
 Målning av trappnosar	2015-01-01	2020-12-31	
 Möbleringsprogram - förtätning av sittplatser	2015-01-01	2020-12-31	
 Ny ramplösning vid Sandsborgskapellet	2019-01-01	2019-12-31	
 Nya bänkar till Skogskyrkogården	2016-01-01	2021-12-31	
 Projektera ny ramp till Stora Gravkoret, Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2019-09-30	
 Skyltprogram - informationstavlor	2015-01-01	2020-12-31	
 Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer vid Skogskyrkogården, Sandsborgskyrkogården och Norra begravningsplatsen.	2015-01-01	2019-12-31	
 Utredda ny ramp till Hässelby kapell	2019-01-07	2019-12-31	
 Utredning av tillgänglighetsanpassningar vid busshållplatser på Skogskyrkogården	2017-01-01	2019-12-31	
 Utveckla "Hitta Graven/Svenska Gravar"-tjänster	2015-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Kyrkogårdsnämnden arbetar aktivt för att öka äldres trygghet, bland annat genom att förbättra belysningen av våra begravningsplatser.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden har ett gott samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister och entreprenörer inom stenindustrin.

Nämnden utvecklar begravningsplatserna för att möta kommande behov av gravplatser och efterfrågan av olika gravskick. Planeringen för Järva begravningsplats fortsätter.

Nämndens verksamheter anpassas för en hållbar resursanvändning. Endast biogas används för driften av krematorierna. Metallrester efter kremation återvinns.

Kulturavet på begravningsplatserna vårdas och underhålls. Världsarvet Skogskyrkogårdens värden förvaltas och förmedlas. Skogskyrkogårdens dag anordnades den 12 maj med visningar och öppna kapell.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						15 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Nämndmål:

Nämnden ska ha ett gott samarbete med företagare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister, entreprenörer inom stenindustrin, leverantörer av upphandlade tjänster mm. Höga krav ställs på att detta samarbete fungerar på ett bra sätt för att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och så att misstag undviks. Olika samrådsorgan finns, BESK-gruppen med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen, Transportgruppen med aktörer som utför transporter av avlidna samt OAA (Omhändertagande av avlidna) tillsammans med bland annat Stockholms läns landsting och begravningsbyråbranschen. Förvaltningen arbetar med implementeringen av förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster.

Förväntat resultat

Att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och att inga avvikelser sker.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel begravningsentreprenörer som bokar via webb-Aveny (tidigare Grabo)				41,91 %		46 %		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Stockholmarna ska erbjudas en mångfald av gravskick

 Uppfylls helt

Beskrivning

Runt Järvafältet bor drygt 60 000 människor och de representerar en mångfald av kulturer som också efterfrågar olika gravskick utifrån olika trosuppfattningar. Den nya begravningsplatsen på Järvafältet ska ge utrymme för dessa behov, samtidigt som den ska ta hänsyn till kulturresevatets värden. Planeringen har pågått sedan 2008 och under 2019 förväntas att byggstart sker.

Religiösa och kulturella traditioner ställer särskilda krav på utformningen av gravmark. Inom muslimsk tradition efterfrågas gravsättning på orörd mark, där det tidigare inte skett någon gravsättning. All orörd gravmark i västra Stockholm har tagits i bruk och muslimska

gravsättningar hänvisas därför till Strandkyrkogården i södra Stockholm.

Förvaltningen fortsätter att under 2019 utreda och planera för byggnation av nya kistgravar för bland annat muslimer på Räcksta begravningsplats. Genomförda vattenutredningar visar att markförhållandena inte är idealiska och en känslig recipient, Räcksta träsk ligger inom avrinningsområdet. Tillståndsprövningar görs innan genomförande. Det förslag till att hantera drän- och dagvatten med utskifte av förorenade massor har kostnadsberäknats till 20 mnkr. Projektet beräknas ha en genomförandetid på två år. Ett sådant kistgravkvarter kommer dock inte lösa det långsiktiga behovet av kistgravar i västerort utan får ses som ett komplement till den planerade begravningsplatsen på Järvafältet.

Förväntat resultat

Ökat utbud av service genom nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byggnation av begravningsplats på Järva friområde	2008-01-01	2021-12-31	
 Nya begravningskvarter på Räcksta begravningsplats	2006-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Vi använder miljöbränsle i fordon och arbetsmaskiner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon				79,8 %		86 %	86 %	Halvår 1 2019
Analys								
Följs upp i tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelse								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Kulturarvet på stadens begravningsplatser ska bevaras, vårdas och synliggöras

● Uppfylls helt

Beskrivning

Efter drygt 70 år är det angeläget att planera för en renovering av Skogskrematoriet inklusive kapell. Krematorieverksamheten har flyttat till Nya krematoriet på Skogskyrkogården. Kylrum, kisthissar etc. skall dock användas som tidigare. Genomförandebeslut fattas av KF 2019. Projektering och upphandlingar görs under året.

En kulturhistorisk inventering av gravvårdar vid stadens begravningsplatser har genomförts och en värdering av materialet med förslag till bevarandeplan kommer så småningom att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande. Renovering av gamla gravmonument, staket och gjutjärnsdetaljer sker framför allt vid Norra begravningsplatsen.

Vård- och underhållsplaner ska tas fram för samtliga begravningsplatser. Färdiga planer finns för Sandsborgskyrkogården, Galärvarvskyrkogården, Spånga kyrkogård, Hässelby begravningsplats och Brännkyrka kyrkogård. Under året blir det aktuellt med planer för Bromma kyrkogård och Västberga begravningsplats.

Renovering av trappor och murar har hög prioritet under året. På Skogskyrkogården avslutas renoveringsarbetet (700 m) med den 3,6 km långa bogårdsmuren.

En utredning görs över hur ett nytt staket kan byggas på Norra begravningsplatsen.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att muséet fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Artregistret är ett verktyg som hjälper till med katalogisering och prioritering av trädvårdsinsatser under året. Under 2019 kommer fortsatt bekämpning av almsjuka att prioriteras. Brännkyrka kyrkogård och Norra begravningsplatsen är särskilt drabbade. Vaccinering prövas som metod för att förhindra spridning bland annat på almar på Norra begravningsplatsen. Ett fördjupat samarbete är önskvärt med stadens trädansvariga och Solna stad för att göra gemensamma insatser mot almsjukan och andra trädjukdomar. Ytterligare kompetens kring träd- och grönytefrågor planeras att knytas till förvaltningen.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna. Vid allhelgonahelgen beräknas ca 150 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Ett vårdat, mer tillgängligt och mer attraktivt kulturarv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Allhelgonahelgen	2019-09-01	2019-12-31	
 Framtagande av vård- och underhållsplaner	2016-01-01	2020-12-31	
 Föryngring av träd och annan vegetation	2016-01-01	2020-12-31	
 Projektering och renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2018-01-01	2023-12-31	
 Renovering av gravvårdar med kulturhistoriskt värde	2015-01-01	2020-12-31	
 Upprustning av murar Spånga kyrkogård	2015-01-01	2019-12-31	
 Upprustning av Skogskyrkogårdens mur	2013-04-30	2019-12-31	
 Upprustning av smyckningsplats vid Brännkyrka kyrkogård	2016-01-01	2019-12-31	
 Utredning staket vid Norra begravningsplatsen	2018-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Världsarvet Skogskyrkogårdens värden ska förvaltas och förmedlas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skogskyrkogården är sedan 1994 uppsatt på Unesco:s lista över världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en framtagen förvaltningsplan. I Världsarvsrådet ingår representanter från kyrkogårdsförvaltningen, länsstyrelsen, Stockholms stadsmuseum, stadsträdgårdsmästaren och stadsarkitekten.

Under 2019 fortsätter arbetet med att ta fram ett antal indikatorer som bättre ska följa upp världsarvets autenticitet och integritet. Implementeringen av förvaltningsplanen ska också följas upp av världsarvsrådet. Ett viktigt arbete med värden av världsarvet är regenereringen av tallbeståndet och annat växtmaterial på Skogskyrkogården.

Världsarvet bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är en viktig del i Unesco:s strävanden att medvetandegöra världsarven -både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. Särskilda barnvisningar erbjuds till skolorna.

Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar och ett säsongsöppet Visitors Center. Webbplatsen www.skogskyrkogarden.stockholm.se stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket. Den hjälper till vidare kunskap och erbjuder kartguider på åtta språk. Audioguider har tagits fram för att förbättra tillgängligheten och kunskapen om världsarvet.

Vid säsongstarten i maj anordnas "Skogskyrkogårdens dag". Då erbjuds bland annat öppna visningar av kapell och landskap.

I september anordnas NWHC (Nordic World Heritage Conference) den årliga Nordiska världsarvskonferensen i Stockholm. Stockholms stad och Kyrkogårdsnämnden är

medarrangörer och särskilda presentationer och visningar av världsarvet anordnas i samband med konferensen.

Förväntat resultat

Ökad medvetenhet om världsarvet och dess värden. Ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel Stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv						70 %		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								
 Antalet besökare på Skogskyrkogårdens hemsida						120 000		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomförande av Skogskyrkogårdens dag 2019	2019-01-01	2019-05-31	
 Implementera ett program för hållbar turism i samverkan med Stockholms Stadsmuseum	2019-01-01	2020-12-31	
 Nordisk världsarvskonferens i Stockholm	2019-01-01	2019-09-30	
 Utveckla indikatorer för världsarvet Skogskyrkogården.	2019-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				2,99 GWh		2,9 GWh	1735 GWh	2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Nämndmål:

Nämnden har en säker kemikaliehantering som bidrar till minskad miljöpåverkan och minskar hälsorisker.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kyrkogårdsförvaltningen har medverkat i införandet av Chemsoft för uppföljning och minskning av miljö- och hälsofarliga ämnen. Två utbildningstillfällen har hållits för personal som administrerar de kemikalieinköp, som behövs i verksamheten. Fler utbildningar kommer att hållas efter behov.

Förvaltningen använder inga kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel vid grönskötseln av begravningsplatserna.

Förväntat resultat

Ökad kunskap om kemikaliernas miljöpåverkan. Minskning av miljö- och hälsofarliga ämnen.

Nämndmål:

Resurseffektiv avfallshantering bidrar till att sluta kretslopp och till att minska negativ miljöpåverkan

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kyrkogårdsnämnden har slutit avtal med det nederländska företaget Ortho Metals om att ta hand om och återvinna metalldelar som återstår efter kremering. Det ekonomiska överskottet från denna process lämnas till Allmänna arvsfonden.

Komposteringsanläggningar finns på Skogskyrkogården och på Norra begravningsplatsen, där trädgårdsavfall omvandlas till trädgårdsjord. Övriga kyrkogårdar lämnar trädgårdsavfall till externa kompostanläggningar. Flisning av ris görs av extern entreprenör. I framtiden kan det bli aktuellt att lämna trädgårdsavfall till stadens nyöppnade biokolanläggning i Högdalen.

Där farligt avfall uppkommer inom kyrkogårdsförvaltningens verksamheter, så förs detta bort för behandling av transportörer med godkänd behörighet. Avfallssystemen på kyrkogårdarna ses över för att kunna ta hand om elektronikavfall från batteridrivna gravljus.

Förvaltningen återanvänder kontorsmöbler där så är möjligt.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp och ökad resursförbrukning

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel återvunnen metall efter kremation				100%		100%		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medverka i stadens arbete med utveckling av biokol	2017-04-13	2019-12-31	
 Utveckla system för insamling av elektronikavfall	2017-04-13	2019-12-31	

Nämndmål:

Stockholms stad leder utvecklingen avseende miljökrav för krematorierna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Krematorierna ska ha hög driftsäkerhet och utsläpp ska med god marginal understiga uppsatta riktvärden. Gasleveranserna från Stockholm Gas till krematorierna består nu till 100% av biogas. .

Krematorie- och processutrustningen vid Råcksta krematorium byts ut för att ytterligare öka driftsäkerheten. Därutöver har det utretts hur överskottsvärmen från kremationsugnar kan utnyttjas för egen värmeförsörjning vid Råcksta kapell och krematorium.

Förväntat resultat

Låga utsläpp och god energihushållning

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel biobränsle i stadens krematorier				100 %		100 %		2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								

Nämndmål:

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska

 Uppfylls helt

Beskrivning

Miljöarbetet fokuserar på åtgärder mot buller, på hållbar energianvändning, hållbar mark- och vattenanvändning samt återvinning av avfall. Energieffektiviseringar sker genom konvertering

av uppvärmningssystem i eluppvärmda byggnader samt utbyte av belysningsarmaturer. Förvaltningen ansluter till Svenska kyrkans mål om utfasning av oljeuppvärmda fastigheter till 2025.

Vid utbyte av fordon och maskiner ska miljöanpassade maskiner väljas. Allt fler elfordon och arbetsmaskiner med eldrift ska eftersträvas. Krav på drift med HVO-diesel ställs vid upphandling av dieseldrivna arbetsmaskiner.

Gravrättsinnehavare med planteringsavtal erbjuds perennalternativ samt isbegonior och penséer odlade enligt KRAV:s principer. Begravningsplatserna har ofta ett rikt djur och växtliv med höga biotopvärden. Skötselplanerna på begravningsplatserna tar hänsyn till den tidigare genomförda biologiska inventeringen. Bland annat följs en särskild skötselplan för näckrosdammen på Skogskyrkogården som härbärgerar den större vattensalamandern. Bikupor finns på flera av begravningsplatserna.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp, minskad energianvändning och ökad biologisk mångfald på begravningsplatserna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Införande av nytt avfallssorteringskoncept	2015-01-01	2019-12-31	
 Konvertering av elvärme till fjärrvärme vid Sandborgskapellet	2019-01-07	2019-12-31	
 Utbyte till LED ljuskällor inomhus och utomhus	2015-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden har en effektiv förvaltning som medför att begravningsavgiften kan hållas på en låg nivå. Upphandlingar följs upp systematiskt och andelen elektroniska inköp ökar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			92,7 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			92,7 %		100 %	100 %	Tertial 1 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2				-7 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kyrkogårdsnämnden ska utveckla underhålls- och investeringsplan och specificera de åtgärder som behöver utföras på kort och lång sikt.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamhet ska präglas av god budgethållning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samtliga enhetschefer gör budgetuppföljningar med respektive avdelningschef. I samband med tertialrapport 2 sker också uppföljning av verksamhet och ekonomi med förvaltningschefen. Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus är på kostnader för underhållsåtgärder, uppföljning av investeringsbudgeten samt erhållna intäkter.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens. Chefer och medarbetare ska ha god kunskap om hur budgeten fördelas och följs upp. Beredskap ska finnas för justeringar under året. Prognossäkerheten ska vara god.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

◆ Uppfylls delvis

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Aktivt Medskapandeindex ♀	71	74	68	76		82	82	2019
● Andel elektroniska inköp	32 %			16 %	40 %	40 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2019
Analys Om en leverantör, Nokas, som tillhandahåller säkerhetstjänster, kunde avropas via inköpsmodulen skulle andelen elektroniska inköp kunna ökas till 90%.								
● Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		100 %	87%	2019
Analys Följs upp i verksamhetsberättelse								
◆ Index Bra arbetsgivare				82		85	85	2019
Analys Följs upp i tertialrapport 2.								
■ Sjukfrånvaro ♀	6,1 %	4,1 %	8,5 %	5,8 %	6 %	4,8 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019
◆ Sjukfrånvaro dag 1-14 ♀	2,82 %	2,56 %	3,15 %	2,76 %	2,82 %	2,8 %	tas fram av nämnd	Tertial 1 2019

Nämndmål:

Kyrkogårdsnämnden ska vara en bra arbetsgivare

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Alla medarbetare ska bidra till att skapa en bra arbetsplats som kännetecknas av hög kompetens, ett professionellt och etiskt förhållningssätt, delaktighet och ansvarstagande, hög trivsel, ett öppet och bra arbetsklimat samt låg sjukfrånvaro. Medarbetare och chefer erbjuds löpande kompetensutveckling utifrån behov och individuella kompetensutvecklingsplaner. Under våren kommer alla chefer och arbetsledare erbjudas en arbetsmiljöutbildning. Alla medarbetare erbjuds en friskvårdssubvention. Under året färdigställs upprustningen av arbetslokaler på kvarter 21 på Skogskyrkogården. På Norra begravningsplatsen fortsätter upprustningen av arbetslokalerna vid kvarter 15 C.

Förvaltningen har ca 150 säsonganställda kyrkogårdsarbetare. Dessa arbetsleds av lagbasar som i många fall också har en tidsbegränsad anställning som säsonganställd.

Förväntat resultat

En bra arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetsmiljöutbildning till chefer och arbetsledare/Skyddsombud	2019-01-01	2019-09-30	
 Upprustning av personallokaler vid kv 15 C på Norra begravningsplatsen	2019-01-01	2020-04-30	
 Upprustning av verksamhetslokaler vid kvarter 21, Skogskyrkogården.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer ska ha rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ge ett värdigt bemötande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Arbetsmiljön förbättras med hjälp av ombyggnader av personallokaler och genom översyn av arbetsrutiner. Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och ska följas upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal.

Förvaltningen har anslutit sig till SKKF:s riktlinjer för krematorieverksamheten (reviderad 2016). Förvaltningen följer också rekommendationer i dokumenten "Etiska riktlinjer vid gravgrävning" och "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning" från Svenska kyrkans församlingsförbund (maj 2008).

Medarbetarnas kompetensutveckling och individuella kompetensutvecklingsplaner följs upp vid medarbetarsamtalen. Varje enhet och avdelning gör uppföljningar av kompetensutvecklingsbehoven på en mer övergripande nivå.

Medarbetarna har tillgång till subventionerad friskvård.

Förväntat resultat

Kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Driftbudget	Budget 2019	Prognos 2019
Kostnader	Mkr	Mkr
Förvaltningschef, nämnd och stab	7,5	7,5
Begravnings- och serviceavdelningen	99,0	100,0
Tekniska avdelningen	43,2	41,6
Administrativa avdelningen	30,5	27,6
Kapitalkostnader	25,5	32,0
Summa kostnader	205,7	208,7
Intäkter		
Avgifter	15,0	15,0
Fonduttag	10,0	10,0
Övrigt	9,0	12,0
Summa intäkter	34,0	37,0
Netto	171,7	171,7

Prognosen redovisar ett nollresultat.

Investeringar

Investering	Budget 2019	Prognos 2019
Järva begravningsplats	90,0	32,0
Ombyggnad kv 21	7,0	7,0
Maskiner	4,0	4,0
Råcksta kistgravar	9,0	1,0
Ekonomibygnad 15c	10,0	2,0
Vintervatten Skogskyrkogården	12,5	8,0
Övrigt	27,1	27,1
Cermonilokal Strandkyrkogården	25,0	1,0
Summa	186,6	84,1

Prognosen redovisar ett överskott 102,5 mnkr. Överskottet härrör från förseningar inom projekten Järva begravningsplats, utbyggnad av kistgravar vid Råcksta begravningsplats, renovering av ekonomibygnader vid kv 15C på Norra begravningsplatsen, utbyggnad av vintervatten vid Skogskyrkogården samt byggnation av en ceremonilokal vid Strandkyrkogården.

Kvalitetsarbete

Alla enheter har tagit fram kvalitetsgarantier som godkänts av förvaltningschefen. I samband med tertialrapport 2 har alla enhetschefer en genomgång med förvaltningschefen om verksamheten och hur väl de uppfyller kvalitetsmål, ekonomi mm.
